

Til Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Ref. 200902681-/JHJS

Høringssvar til ”Høring om rett til lønn under omsorgspermisjon ved fødsel og adopsjon og under ammfri”

På bakgrunn av brev fra Barne- og likestillingsdepartementet 14. juli 2009 ønsker Reform – ressursenter for menn å komme med følgende høringssvar.

Reform som høringsinstans

Reform – ressursenter for menn er et nasjonalt kunnskapsmiljø for menn og likestilling. Reform er en privat og uavhengig stiftelse, og mottar grunnfinansiering fra Barne- og likestillingsdepartementet. Å fremme fedres deltakelse i omsorgen for barn er et sentralt arbeidsområde for Reform.

Reform har utarbeidet en kunnskapsbase om fedre (Fakta om fedre) og publisert rapportene ”Får far lov?”, ”Far gjør” og ”Fedre i familier med startvansker”. Reform samarbeider nå med Voksenopplæringsforbundet (VOFO) om prosjekt Papparingen - et kurs- og samtaletilbud for fedre til små barn. Tilbudet bygger på den samlede kompetanse våre to organisasjoner har innenfor likestillingsarbeid for menn og utvikling og gjennomføring av læringstiltak for voksne basert på lokale studiegrupper. Gjennom slike grupper kan fedre samles og utveksle erfaringer om omsorg for sped- og småbarn. Deltagelse i pappagrupper kan bidra til å skape åpenhet for menn til selv å definere sine omsorgsroller og å styrke fedres omsorgsidentitet. Prosjektet springer ut av Stortingsmelding nr. 8 (2008-2009) – Om menn, mannsroller og likestilling. I meldinga blir det pekt på behovet for å utvikle et landsdekkende kursopplegg for fedre basert på studieringer og et lokalt samarbeid mellom studieforbund, helsestasjoner og andre relevante kommunale tilbud. Papparingen er finansiert av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Viktigheten av å styrke alle fedres omsorgskompetanse

Menns rolle som fedre er av grunnleggende viktighet for barna. Reform anser det som svært sentralt at det legges til rette for at fedre kan delta i omsorgen for sine barn så tidlig som mulig. Omsorg er en kompetanse som må tilegnes, og det er viktig at alle nybakte fedre får anledning til å delta i omsorgen for barnet i forbindelse med fødsel eller adopsjon. Samværet med barnet og samspillet i den nye familien den første tiden er en viktig arena for menn å lære å bli far. Jo mer deltagende far har mulighet for å være i den første tiden, jo mer deltagende er det lett for ham å være etter som barnet vokser. Dersom den første tiden preges av at far står utenfor dyaden mellom mor og barn øker dette barrierene for far til å være en likestilt omsorgsperson på et senere tidspunkt.

Også mødres rett til ammfri med lønn er viktig for fedres mulighet til å utøve omsorg for sine barn. Ved at mødrenes arbeidslivstilknytning styrkes økes mulighetene for en likere fordeling av foreldrepermisjonen mellom foreldrene, og dermed at flere fedre får mulighet til å være alene med sine små barn. Studier av fedre viser at måten far er hjemme på har stor

betydning for hvor mye han lærer og i hvilken grad han utvikler sin omsorgskompetanse. Forskning viser at det er ved å være hjemme alene i en lengre sammenhengende periode, mens mor går på jobb, at far får best mulighet til å utvikle eget omsorgsrepertoar.

Reform mener videre at det er helt sentralt at alle fedre får rett til lønnet omsorgspermisjon, og at alle mødre får rett til lønn ved ammefri. Reform er opptatt av at ordningen også må omfatte selvstendig næringsdrivende. Selvstendig næringsdrivende har vært en gruppe som har måttet vente lenge på å få rett til fedrekvote. Reform mener det er vesentlig at man ikke nok en gang lager ordninger som holder selvstendig næringsdrivende utenfor. Også i forhold til fedre med innvandrerbakgrunn er det viktig. Mange med innvandrerbakgrunn er selvstendig næringsdrivende, og det er viktig å ha ordninger som innlemmer også minoritetsetniske menn.

Reform anbefaler ordningen Rett til inntektskompensasjon fra folketrygden

Av de tre ulike ordningene departementet skisserer for lønn under omsorgspermisjon og ammefri, anbefaler Reform ordningen med *Omsorgspermisjon og ammefri med kompensasjon fra folketrygden*, og at ytelsene hjemles i folketrygdloven kapittel 14 Ytelser ved svangerskap, fødsel og adopsjon.

Reform mener at ulempene ved de administrative kostnadene må vike for viktigheten av det lages ordninger som når alle, både arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende. Reform vil også vektlegge fordelene for arbeidstakeren ved at det er "fellesskapet" som betaler fremfor at den økonomiske belastningen legges på egen arbeidsplass.

Sekundært mener Reform at en *Lovfestet plikt for arbeidsgiver til betalt lønn ved omsorgspermisjon og ammefri* må innføres. Ved å velge denne ordningen vil Reform likevel mene at det bør søkes å lage særordninger som ivaretar gruppen av selvstendig næringsdrivende.

Å fortsette med dagens ordning med *Avtalefestet rett til lønnet omsorgspermisjon og ammefri med lønn* mener Reform ikke er tilfredsstillende. Denne ordningen medfører at for mange faller utenfor en ordning med inntektskompensasjon ved omsorgspermisjon og ammefri.

Oslo, 30. oktober 2009

Ulf Rikter-Svendsen, daglig leder